

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

Nader onderzoek ecologie

Dordtsestraatweg 755

Rotterdam

Rapport nader onderzoek ecologie

Dordtsestraatweg 755, Rotterdam

Opdrachtgever	Architectenbureau [REDACTED] Lloydstraat 198 3024 EA Rotterdam
Rapportnummer	18024.002
Versienummer	D1
Status	Definitief
Datum	25 augustus 2023
Opsteller ¹	Mevrouw [REDACTED] MSc
Kwaliteitscontrole	Mevrouw [REDACTED] MSc

¹ AVG

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven. In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handleiding omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	4
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	5
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	9
5.1	Huismus.....	9
5.2	Vleermuizen	9
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING.....	12
6.1	Huismus.....	12
6.2	Vleermuizen	12
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	14

Bijlage 1 Toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Architectenbureau [REDACTED] opdracht gekregen voor het uitvoeren van een nader onderzoek ecologie aan de Dordtsestraatweg 755 te Rotterdam.

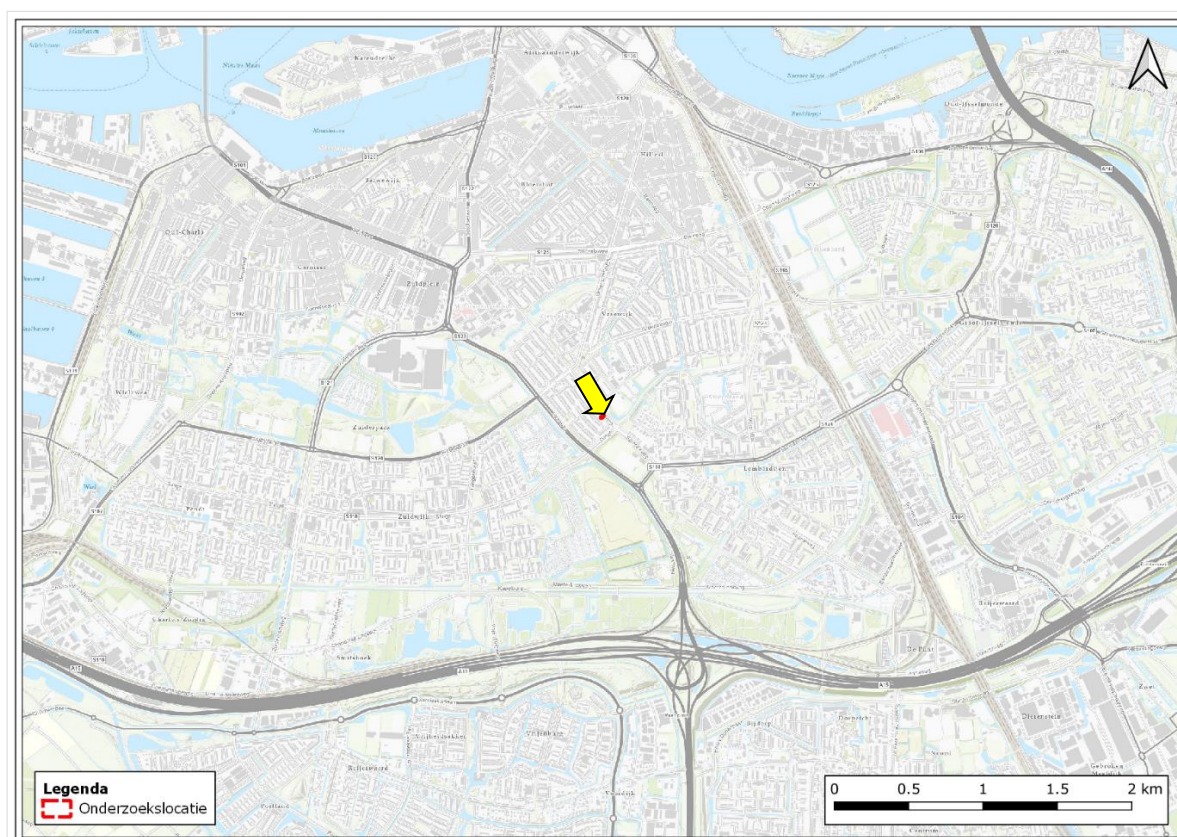
Het nader onderzoek is uitgevoerd in het kader van een herontwikkeling van de onderzoekslocatie en is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in januari 2022 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 18024.001, D1, d.d. 24 januari 2022).

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 290 \text{ m}^2$) ligt aan de Dordtsestraatweg 755 te Rotterdam. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De stedelijk gelegen onderzoekslocatie is bebouwd met één bouwlaag. Deze bouwlaag heeft een zolder en een kelder. Er is geen spouwmuur aanwezig. Het pand heeft een samengesteld dakpannen- en golfplaten dak wat in slechte staat is. Aan de noordzijde van de bebouwing heeft de dakrand een bekisting waarin de dakgoot verwerkt is. Het dak is aan de binnenzijde betimmerd. Aan de zuidoostelijke zijde van de bebouwing zit een aanbouw met een asbest golfplaten dak, welke niet betimmerd is aan de binnenzijde. Het pand bestaat uit één grote ruimte en enkele kleinere ruimtes, waarin diverse werkmaterialen opgeslagen liggen.

De onderzoekslocatie is gelegen aan de Dordtsestraatweg, een doorgaande weg met een autoweg en een trambaan. Parallel aan de straat staat een rij oudere platanen. Aan de overzijde van de straat ligt een watergang van circa 5 meter breed met beschoeide kades en met daarachter de sportvelden van de lokale korfbalvereniging.

Op 120 meter ten zuiden van de onderzoekslocatie liggen diverse sportvelden en de Zuiderbegraafplaats. Op 500 meter ten westen ligt het Zuiderpark. Op 1,4 kilometer ten noorden van de onderzoekslocatie ligt de Maashaven, welke in verbinding ligt met de rivier de Nieuwe Maas. Op 2,5 kilometer ten zuiden van de onderzoekslocatie loopt de A15. Op ruim 4 kilometer afstand ten zuiden van de onderzoekslocatie begint het buitengebied van Rotterdam, waarvan natuurgebied de Rhoonse Grienden het meest dichtbij is.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 2.3 t/m 2.5 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek van de quickscan.

Figuur 2.2 Luchtfoto van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.3 De noordzijde van de onderzoekslocatie vanaf de straatkant.

Figuur 2.4 De zuidzijde van de onderzoekslocatie vanaf de steeg achter de bebouwing.

Figuur 2.5 Het dak van de onderzoekslocatie, gezien vanaf de achterzijde.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens de huidige bebouwing te slopen en nieuwbouw van drie bouwlagen te realiseren.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er nader onderzoek benodigd is naar nestlocaties van de huismus en verblijfplaatsen van vleermuizen (zie tabel 3.1).

Tabel 3.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek huismus
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek vleermuis
	foerageergebied	nee	nee	nee	nee	aandacht voor verlichting richting de omliggende tuinen
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht zorgplicht algemene zoogdieren
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht zorgplicht algemene amfibieën
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	Bijzonderheden
Natura 2000	>20 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland	2,4 km	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	n.v.t.				-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Voor het onderzoek naar de **huismus** zijn tussen 1 april en 15 mei 2023 twee veldbezoeken uitgevoerd, gedurende de ochtend. Tijdens de veldbezoeken is gezocht naar roepende huismussen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd op 11 en 26 april 2023. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Bij het aantreffen van roepende mannetjes mag worden aangenomen dat zich onder het betreffende dak één of meerdere nesten bevinden. Tevens is gedurende de rondes in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen. Behalve op de onderzoekslocatie, is ook de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid of geschiktheid van de bebouwing voor huismus. De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de huismus (BIJ12, versie 2.1 februari 2023).

Voor het onderzoek naar **vleermuizen** is in de periode half augustus tot en met oktober 2022 in totaal vier veldbezoeken uitgevoerd en in de periode half mei tot half juli 2023 in totaal drie veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn uitgevoerd op 23 augustus, 15 september, 6 en 27 oktober 2022, én op 22 mei, 22 juni en 6 juli 2023. De veldbezoeken zijn in de avonduren en/of ochtenduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakbeeraad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijf, paarverblijf/baltsplaats en individuele winterblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, tweekleurige vleermuis en meervleermuis. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken, is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functies noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat het protocol is gevolgd, bestaat grote mate van juridische zekerheid dat is voldaan aan een wettelijke en maatschappelijk verantwoorde inspanning, om na te gaan of soorten en functies van gebieden in het geding zijn. Het kan nooit worden uitgesloten dat verblijfsfuncties tijdens het onderzoek worden gemist, maar er is wel aan de onderzoeksinspanning voldaan. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Het vleermuisenonderzoek is uitgevoerd binnen de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van de onderzoekslocatie gebruik kunnen maken (half mei tot oktober). Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. In de maanden augustus en september maken vleermuizen gebruik van zomer- en paarverblijfplaatsen en zijn veel soorten in de omgeving van hun winterverblijf te vinden. In deze periode produceren mannelijke vleermuizen sociale geluiden vanuit, of vliegend rondom, bebouwing om vrouwtjes te lokken. Naast kraam- en paarverblijfplaatsen is het aanvullende onderzoek ook gericht op de functie zomerverblijfplaats en individuele winterverblijfplaats. In het kader van winterverblijven wordt gesteld dat als zomer- en/of paarverblijven aangetoond zijn, er van wordt uitgegaan dat deze verblijven eveneens als winterverblijven gebruikt kunnen worden.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de vier eerste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden en zwermende dieren. Het totaal aantal voorgestelde veldbezoeken is vastgesteld op basis van de grootte van de onderzoekslocatie, uitgaande van één tot twee waarnemers per veldronde. Verwacht werd dat met zeven bezoeken omtrent deze soortgroep voldoende zekerheid is verkregen over de functie van de onderzoekslocatie. Door de onderzoeksinspanning en de plaatsing van de waarnemers zo optimaal mogelijk te maken, is het mogelijk geweest om minimaal 75% van de invliegopeningen te overzien, conform het protocollaire vleermuisonderzoek (versie februari 2021).

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson M500-384 USB). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soorten) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van analyseprogramma Batsound.

Overzicht veldbezoeken

Het onderzoek bestond uit diverse veldbezoeken. Onderstaande tabel bevat een planning van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel 4.1 Onderzoeksinspanning per soortgroep.

		2022					2023			
		augustus	september	oktober	november		april	mei	juni	juli
vleermuizen	tijdstip	-	2 x avond*	2 x avond*			-	2 x avond* 1 x ochtend**		-
	datum		23 augustus en 15 september 2022		22 mei, 22 juni en 6 juli (ochtend) 2023					
	functie		paar/baltsverblijf		paar/baltsverblijf twee-kleurige vleermuis			zomer- en kraamverblijf		
huismus	tijdstip	-					2 x overdag*		-	
	datum						11 en 26 april 2023			
	functie						nestlocaties en functioneel leefgebied			

* het veldwerk is door één persoon uitgevoerd.

** het veldwerk is door twee personen uitgevoerd.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen en huismussen over het algemeen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 10 °C en de windsnelheid lag beneden de 4 Bft. Tijdens het veldbezoek met lichte motregen was er voldoende vleermuisactiviteit

(vergelijkbaar met de het andere veldrondes). De regen heeft geen invloed gehad op de onderzoeksresultaten. Tabel 4.2 geeft een overzicht van de tijden en weersomstandigheden behorend bij de veldbezoeken.

Tabel 4.2 Omstandigheden nadere onderzoeken vleermuizen.

Datum	Onderzoek	Tijd	Zonsondergang/-opkomst	Temperatuur	Weersomstandigheden
23 augustus 2022	paarverblijfplaatsen vleermuizen	20:50 - 00:30	20:51	22 °C	helder, droog, windsnelheid: 2 Bft.
15 september 2022	paarverblijfplaatsen vleermuizen	20:00 - 23:00	19:59	15 °C	bewolkt, lichte regen van 21:00 tot 21:25 en 21:30 tot 21:40, windsnelheid: 3Bft.
6 oktober 2022	paarverblijfplaatsen tweekleurige vleermuis	19:40 - 21:40	19:10	13 °C	helder, droog, windsnelheid: 3 Bft.
27 oktober 2022	paarverblijfplaatsen tweekleurige vleermuis	18:50 – 21:00	18:25	17 °C	half bewolkt, droog, windsnelheid: 3Bft.
11 april 2023	nestlocaties huismus	8:00 – 9:00	7:00	11 °C	bewolkt, droog, windsnelheid: 4Bft.
26 april 2023	nestlocaties huismus	7:30 – 8:30	6:30	10 °C	bewolkt, droog, windsnelheid: 3Bft.
22 mei 2023	zomer-/kraamverblijfplaatsen vleermuizen	21:40 – 00:10	21:40	14 °C	helder, droog, windsnelheid: 3Bft.
22 juni 2023	zomer-/kraamverblijfplaatsen vleermuizen	22:00 – 00:35	22:04	18 °C	bewolkt, droog, windsnelheid: 3Bft.
6 juli 2023	zomer-/kraamverblijfplaatsen vleermuizen	2:30 – 5:30	5:30	14 °C	helder, droog, windsnelheid: 3Bft.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Huismus

Tijdens de onderzoeks rondes naar nestlocaties van huismussen zijn geen beschermde functies van huismussen waargenomen op de onderzoekslocatie of in de directe nabijheid hiervan. Tijdens de veldbezoeken, op 11 en 26 april 2023, zijn geen huismussen waargenomen op de onderzoekslocatie. Er waren tevens geen geluidswaarnemingen van roepende huismussen op de onderzoekslocatie. In de woonwijk ten zuiden van de onderzoekslocatie zijn meerdere huismussen aangetroffen en gehoord. Deze huismussen bevonden zich niet op de onderzoekslocatie, maar zijn aangetroffen op dakgoten van huizen twee straten ten zuiden van de onderzoekslocatie. Hierdoor kan worden uitgesloten dat er een nestlocatie van één van deze huismussen op de onderzoekslocatie aanwezig is. Op basis van deze onderzoeksresultaten kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat de onderzoekslocatie een beschermde functie vervult voor huismussen.

5.2 Vleermuizen

Tijdens het gehele nader onderzoek naar vleermuizen zijn géén verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de bebouwing op de onderzoekslocatie. Aantikkende vleermuizen of ander gebouwgebonden gedrag is in geen enkele ronde waargenomen.

Paarverblijfonderzoek

Tijdens het eerste avondbezoek in de paarperiode, op 23 augustus 2022, is de eerste overvliegende gewone dwergvleermuis om 21:00 uur waargenomen. Er was veel activiteit van gewone en ruige vleermuizen in de straat ten zuidwesten van de onderzoekslocatie. Er zijn geen paarroepjes gehoord op de onderzoekslocatie, wel in de woonwijk ten zuidwesten van de onderzoekslocatie langs de Hogehof. Er is geen gebouwgebonden gedrag aangetroffen van vleermuizen bij de bebouwing op de onderzoekslocatie.

Tijdens het tweede avondbezoek in de paarperiode, op 15 september 2022, is de eerste overvliegende gewone dwergvleermuis gehoord om 20:24 uur. Deze vleermuis vloog door de Dordtsestraatweg van west naar oost. Er zijn geen paarroepjes gehoord op de onderzoekslocatie. Er is een paarterritorium van een gewone dwergvleermuis aangetroffen in de steeg en de straat de Hogehof ten zuidwesten van de onderzoekslocatie. Er is wederom geen gebouwgebonden gedrag aangetroffen van vleermuizen bij de bebouwing op de onderzoekslocatie.

Figuur 5.1 geeft een overzicht van de omgeving van de onderzoekslocatie, met de locatie van het aangetroffen paarterritorium van de gewone dwergvleermuis.

Figuur 5.1 Het aangetroffen paarterritorium van een gewone dwergvleermuis in de omgeving van de onderzoekslocatie.

Paarverblijfonderzoek tweekleurige vleermuis

Tijdens het de avondbezoeken in de paarperiode van de tweekleurige vleermuis, op 6 en 27 oktober 2022, zijn geen waarnemingen gedaan van de tweekleurige vleermuis. Er was tijdens deze rondes wel veel activiteit van gewone en ruige dwergvleermuizen in de straat Hogehof ten zuidwesten van de onderzoekslocatie. Er is wederom geen gebouwgebonden gedrag waargenomen van vleermuizen bij de bebouwing op de onderzoekslocatie.

Kraam- en zomerverblijfonderzoek

Tijdens de veldbezoeken zijn geen invliegende, uitvliegende, baltsende en/of zwermende vleermuizen waargenomen bij de bebouwing op de onderzoekslocatie. Tijdens het eerste avondbezoek in de zomer- en kraamperiode, op 22 mei 2023, is de eerste gewone dwergvleermuis waargenomen om 21:59 uur. Er zijn in totaal deze avond zeven overvliegende gewone dwergvleermuizen gehoord. Er zijn geen vleermuizen gezien op de onderzoekslocatie. Tijdens het tweede avondbezoek in de zomer- en kraamperiode, op 22 juni 2023, zijn in totaal vijf overvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. De eerste overvliegende gewone dwergvleermuis is om 22:30 waargenomen. Er zijn van 23:00 tot 23:30 uur twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen in de tuinen ten westen van de onderzoekslocatie. De vleermuizen zijn de rest van de avond niet meer waargenomen. Tijdens het ochtendbezoek, op 6 juli 2023, zijn twee

overvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Er is één foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen in de tuinen ten westen van de onderzoekslocatie.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Tijdens de veldbezoeken in de zomer-, kraam en paarperiode zijn buiten de onderzoekslocatie geen aantikkende, zwermende of in- en uitvliegende vleermuizen waargenomen. De onderzoeksinspanning heeft zich niet geconcentreerd op de bebouwing in de omgeving van de onderzoekslocatie. Vanwege de afstand, tezamen met de aard van de ingreep op de onderzoekslocatie, zullen eventuele verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie naar verwachting echter geen negatieve gevolgen ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Huismus

De huismus is samen met zijn leefgebied beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De nesten vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nestplaatsen en functioneel leefgebied van de huismus te beschadigen, te vernielen of weg te nemen. Ook onderdeel van het functioneel leefgebied van de huismus zijn structuren die als kwetterplek kunnen dienen (sociaal gedrag) en mogelijkheden tot het nemen van een zandbad.

Door het ontbreken van waarnemingen van de huismus op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie tijdens het nader onderzoek is geconcludeerd dat voortplantings- en rustplaatsen, evenals functioneel leefgebied, niet aanwezig zijn. Omdat de onderzoekslocatie geen beschermde functie vervult voor de huismus is er geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de huismus als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden zonder verdere maatregelen te treffen ten aanzien van de huismus.

6.2 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. Dit betekent dat vleermuizen beschermd zijn tegen het opzettelijk verstoren, doden of vangen en dat hun vaste rust- en voortplantingsplaatsen niet mogen worden beschadigd of vernield. Onder vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes), de paarteritoria en de essentiële foerageergebieden bescherming genieten.

De volgende verboden uit de Wnb zijn van toepassing op vleermuizen:

- Lid 1: Het opzettelijk doden of vangen van vleermuizen in hun natuurlijke verspreidingsgebied;
- Lid 2: Het opzettelijk verstoren van vleermuizen;
- Lid 4: Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen.

Uit het verrichte veldonderzoek naar vleermuizen bleek dat er geen beschermde functies van vleermuizen op de onderzoekslocatie aanwezig zijn. De voorgenomen werkzaamheden zullen daarom niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen. Er zijn geen maatregelen noodzakelijk gedurende de werkzaamheden ten aanzien van vleermuizen.

Tijdens de werkzaamheden en in die nieuwe situatie kunnen vliegroutes, foerageerbieden en verblijfplaatsen in de omgeving van de onderzoekslocatie worden verstoord. Om verstoring tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie te voorkomen dient, tijdens werkzaamheden tussen zonsondergang en zonsopkomst en in het actieve seizoen (april t/m oktober) gebruik te worden gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Architectenbureau [REDACTED] een nader onderzoek ecologie uitgevoerd aan de Dordtsestraatweg 755 te Rotterdam.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de huidige bebouwing te slopen en nieuwbouw van drie bouwlagen te realiseren.

Functie onderzoekslocatie voor beschermde soorten en conclusie

Door de aangetoonde afwezigheid van beschermde functies van de huismus op en nabij de onderzoekslocatie is overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de huismus niet aan de orde. Er zijn tevens geen beschermde functies van vleermuizen aanwezig op de onderzoekslocatie. Er is geen ontheffing noodzakelijk voor de voorgenomen werkzaamheden op de onderzoekslocatie. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Algemene aanbevelingen

Ondanks dat aan de vereiste onderzoeksinspanning is voldaan, kan het nooit volledig worden uitgesloten dat een incidentele verblijfsfunctie van één of enkele beschermde individuen wordt gemist. Het protocollair onderzoek blijft een reeks van momentopnamen, waardoor niet elke avond en/of ochtend gedurende het seizoen onderzoek plaats kan vinden. Wanneer tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch (verblijfplaatsen van) één of meerdere huismussen of vleermuizen worden aangetroffen op onverwachte plekken, dienen de versturende werkzaamheden ter plaatse tijdelijk te worden gestaakt en dient in eerste instantie contact te worden opgenomen met Econsultancy of een lokale huismus- en/of vleermuisdeskundige. In overleg zal vervolgens worden bepaald hoe verder gehandeld dient te worden en welke eventuele maatregelen getroffen moeten worden.

Voor vleermuizen wordt geadviseerd om, tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie, in de schemer en nacht, tijdens het actieve seizoen (april t/m oktober), vleermuisvriendelijk licht te gebruiken, zo worden foeraargebieden, vliegroutes en verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie niet in hun functie beperkt.

Ten aanzien van algemene broedvogels kunnen overtredingen worden voorkomen door rekening te houden met het broedseizoen. Indien binnen het broedseizoen onderhoud aan het groen verricht wordt, dient vooraf aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden door een ter zake kundige. Te allen tijde dient tevens rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht ten aanzien van in het wild levende dieren en planten (zie bijlage 1, zorgplicht).

Tot slot wordt geadviseerd om bij de inrichting van de nieuwe situatie rekening te houden met de biodiversiteit door nestkasten in te bouwen, verbindende groenstructuren en ruigte te creëren, gebruik te maken van inheemse soorten of bijvoorbeeld een natuurlijke wadi aan te leggen. Zo kan de natuurinclusiviteit van de nieuwbouw worden vergroot. Over het algemeen trekken inheemse soorten meer insecten aan dan exoten. Dit zal een positieve werking hebben op het voedselaanbod voor vogels, vleermuizen, amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Naast insecten worden natuurlijk ook de bessen en de zaden gegeten en dienen deze planten als schuil- of nestlocatie voor verschillende soorten. Door dit soort simpele maatregelen te treffen kan de

achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland worden tegengegaan en ontstaat daarnaast een groene leef-omgeving, wat een positieve bijdrage heeft op het toekomstige wooncomfort van de nieuwbouw.

BIJLAGE 1 TOELICHTING VERBODSBEPALINGEN WET NATUURBESCHERMING

Zorgplicht

De tekst van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, waarin de zorgplicht voor alle in het wild voorkomende planten en dieren is vastgelegd, luidt als volgt:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Deze plicht treft dus niet alleen de dieren en planten die zijn vermeld op de lijsten behorend bij de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, de Conventies van Bern en Bonn of artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

De plicht houdt zoveel in dat een ieder die weet, kan weten, vermoedt of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten in het wild levende dieren of planten nadelige gevolgen kunnen ondervinden, zijn handelen of nalaten moet aanpassen ter voorkoming, beperking of ongedaan making van die gevolgen, zoals beschreven in lid 2 van het zorgplichtartikel.

Onder nadelige gevolgen dient hierbij niet alleen de dood of verwonding van dieren dan wel de vernieling of beschadiging van planten te worden verstaan.

Dit verplicht de initiatiefnemer van ruimtelijke ingrepen of andersoortige activiteiten ertoe om voorafgaande aan de uitvoering of realisatie zich op de hoogte te stellen van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid van die natuurwaarden en van de mogelijke gevolgen van zijn handelen voor die natuurwaarden. Dit vereist zorgvuldigheid van de initiatiefnemer. Hij dient ook al bij de voorbereiding van zijn handelingen oog te hebben voor de bescherming van de natuurwaarden en tijdens de uitvoering en realisatie steeds een focus te hebben op voorkoming of ongedaan making van nadelige effecten op die natuurwaarden.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaar rond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.